

Zitting 1982–1983

18 014 (R 1235)

Overeenkomst met India inzake economische en technische samenwerking, met brieven; New Delhi, 8 februari 1983

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 16 augustus 1983. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 15 september 1983.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 5 augustus 1983

Ter voldoening aan het ter zake bepaalde in de Grondwet en het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden¹, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de tekst van de op 8 februari 1983 te New Delhi tot stand gekomen Overeenkomst inzake economische en technische samenwerking tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek India, met brieven (Trb. 1983, 38)².

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneur van de Nederlandse Antillen is verzocht hogerge-noemde stukken op 16 augustus 1983 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen is van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
R. F. M. Lubbers

¹ Art. 91, (1), add. art. XXI, GW; Art. 61, (3), GW. 1972, en Art. 24 Statuut

² Ter inzage gelegd op de bibliotheek

TOELICHTENDE NOTA

De onderhavige, op 8 februari 1983 te New Delhi gesloten overeenkomst vloeit voort uit het bezoek dat een delegatie onder leiding van Prins Claus in februari 1981 aan India bracht. Dit bezoek had tot doel uitdrukking te geven aan het voornemen van de Regering te komen tot een verbreding van de betrekkingen met India. Ter zake wordt verwezen naar de brief van 27 mei 1981 van de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (kamerstukken Tweede Kamer, 1980-1981, 16400, hoofdstuk V, nr. 97). Met de onderhavige overeenkomst wordt hiertoe op economisch terrein een eerste aanzet gegeven. De overeenkomst past ook in het streven van de Regering de economische samenwerking met daartoe mede in overleg met het bedrijfsleven geselecteerde landen te bevorderen. Ook in het onderhavige geval zal deze samenwerking in belangrijke mate gestalte dienen te krijgen op het terrein van het bedrijfsleven.

De Indiase economie is autarkisch ingesteld. Buitenlandse investeringen in India worden aangemoedigd voor zover deze betrekking hebben op de overdracht van hoogwaardige technologie dan wel bedoeld zijn voor uitbreiding van de Indiase export. Ondanks het feit dat India in een steeds groter gedeelte van de energiebehoefte zelf kan voorzien, blijft de olierekening zwaar drukken op de handelsbalans. Aangezien de Indiase export, mede gelet op de economische situatie in het Westen, waarschijnlijk onvoldoende zal stijgen, wordt de laatste tijd vooral de nadruk gelegd op tripartiete samenwerking. Indiase bedrijven en bedrijven in Westelijke industrielanden zouden aldus gezamenlijk projecten in andere ontwikkelingslanden moeten uitvoeren. Gezien de capaciteit van de Indiase industrie lijken de mogelijkheden hiertoe aanwezig.

In 1981 bedroeg de Nederlandse invoer uit India f 274 mln., waarvan f 120 mln. textielabrikaten. De Nederlandse uitvoer naar India in 1981 bedroeg f 562 mln. De belangrijkste exportpost was kunstmest (f 254 mln.), waarvan het grootste deel onder de bilaterale financiële hulp werd gerekend.

Tijdens het overleg met de Indiase autoriteiten bestond aan beide zijden het gevoel dat thans op verscheidene terreinen mogelijkheden aanwezig zijn om de bilaterale betrekkingen tussen beide landen te verbreden. Wat betreft de industrie werd van Indiase zijde gesteld dat in dit land in verscheidene delen van deze sector een diepgaande kennis aanwezig is, het land de beschikking heeft over een redelijk ontwikkelde industriële infrastructuur en samenwerking met buitenlandse ondernemingen, vooral in sectoren waarin de technologie een grote rol speelt, verwelkomd wordt. De overdracht van technologie, op basis van samenwerkingsvormen die tussen de betrokken ondernemingen, in het kader van de Indiase wetgeving, worden overeengekomen, zal een belangrijke factor moeten vormen bij deze samenwerking. Als mogelijke samenwerkingsactiviteiten werden als voorbeeld geïdentificeerd de productie van elektronische weegmachines, van gereedschappen, van schakelinstallaties, van regelapparatuur, de constructie van pijplijnen, zowel «on-shore» als «off-shore», en de telecommunicatie-industrie. Ook op het gebied van de scheepvaart en de vervoersinfrastructuur wordt samenwerking verwelkomd. Hierbij werden als voorbeeld aangevoerd het bouwen van baggerschepen, de ontwikkeling van droogdokken en het verwezenlijken van containerfaciliteiten.

Ook aan gezamenlijke activiteiten voor de ontwikkeling van de landbouw wordt hoge prioriteit gegeven. In het bijzonder zijn in dit verband genoemd: produktieprogramma's voor tuinbouwgewassen en veeteeltproducten; de ontwikkeling van natuurlijke hulpbronnen als land en water en de verbetering van het gebruik daarvan; de ontwikkeling van bepaalde landbouwgebieden en drogen, opslaan, verwerken en distribueren van agrarische producten. De uitvoering van projecten op genoemde terreinen kan onder meer een langjarige samenwerking inhouden op het terrein van het landbouwkundig onderzoek, het onderwijs, de voorlichting en de productie en distributie van reproductiemateriaal, zoals zaden en fokvee.

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

Aan de versterking van de samenwerking op het gebied van wetenschap en technologie (artikel 2, onder vii), waarbij waterbouwkunde, alternatieve energiebronnen, lage-temperatuur fysica en -technologie, videotechniek, petroleumtechnologie en elektronica als mogelijke gebieden geïdentificeerd werden, zal tevens nadere vorm worden gegeven. Allereerst kan daarbij gedacht worden aan de uitwisseling van kleine terreinverkennde delegaties. Indien hierbij semi-overheidsorganisaties zijn betrokken zal echter de beschikbaarheid van financiële middelen vaak een beslissende factor vormen. De samenwerking van het bedrijfsleven zal, waar mogelijk, kunnen worden ondersteund door samenwerking met organisaties op het gebied van wetenschap en technologie.

De twee landen achten het eveneens gewenst te onderzoeken of gezamenlijke activiteiten mogelijk zijn in derde landen, zulks uiteraard in overleg met het betrokken derde land en met particulieren of ondernemingen van dat land. Gedacht wordt aan het samengaan in «joint-ventures» of in andere projecten waarin een gezamenlijke aanpak, met inzet van technologie en middelen, tot zijn recht kan komen.

Met betrekking tot artikel 2, onder v, kan worden vermeld, dat inmiddels een «Joint Business Council» is opgericht, een lichaam waarin vertegenwoordigers van het bedrijfsleven van de twee landen in overleg met elkaar kunnen zoeken naar samenwerkingsmogelijkheden. Aanbevelingen van dit orgaan zullen kunnen worden ingebracht in het overleg van de krachtens artikel 4 ingestelde Gemengde Commissie. Het voornemen bestaat in het kader van deze Gemengde Commissie te onderzoeken op welke wijze de samenwerking in de bovenvermelde sectoren kan worden bevorderd en verwezenlijkt. Ten einde wat dit betreft zo effectief mogelijk te kunnen werken wordt ernaar gestreefd de bijeenkomsten van de Gemengde Commissie en van de Joint Business Council terzelfder tijd en plaats te houden.

Overeengekomen is, dat de Gemengde Commissie specifieke projecten in India kan identificeren en aanbevelen aan de betrokken regeringen, opdat wordt onderzocht of financiering van deze projecten kan plaatsvinden geheel of gedeeltelijk met behulp van daarvoor aan Nederlandse zijde beschikbare overheidsmiddelen. Hierbij wordt gedacht aan ondersteuning, binnen de ter zake beschikbare mogelijkheden, van commerciële kredieten en eventueel aan bilaterale financiële hulp. Gebruikmaking van bilaterale financiële hulp past in het streven naar verbreding van het beleid ten aanzien van India. Het is moeilijk te beoordelen welke bedragen met dit verbredingsbeleid gemoeid zullen zijn. Vooralsnog wordt gedacht aan een taakstelling van een bedrag gelijk aan 10% van de jaarlijkse landenallocatie, naast eventuele bijdragen van de overige direct betrokken departementen. Het is de actieve coördinatie van beschikbare concessionele fondsen die voor de verbredingsbeleidactiviteiten in aanmerking kunnen komen, die heeft geleid tot de formulering van het deel van artikel 3 dat is opgenomen achter het tweede liggende streepje.

Wat betreft het gestelde achter het derde liggende streepje van artikel 3 wordt het volgende opgemerkt. Bij het onderzoek naar de mogelijkheden voor het uitbreiden en versterken van de bilaterale betrekkingen met India is de vraag gerezen of, buiten de bestaande bilaterale financiële hulp, de commerciële kapitaalstromen vergroot moeten en kunnen worden. In het zesde vijfjarenplan van India, dat loopt tot 1984/85, wordt opgemerkt dat een belangrijk deel van alle investeringen in de komende jaren door externe middelen gefinancierd moet worden, en dat van deze externe financieringsmiddelen niet meer dan de helft concessioneel zal zijn. Zo heeft India in 1980 twee zeer omvangrijke leningen afgesloten op de eurodollarmarkt en heeft het IMF in 1981 een lening verstrekt uit de «extended fund facility» ter grootte van 5 miljard SDR. Het valt te verwachten dat, binnen de beperkingen van de sterk gecentraliseerde economie van India en van het voor het grootste deel genationaliseerde bankbedrijf, in de

komende jaren de buitenlandse commerciële kredietverlening nog zal toenemen. Ook de Nederlandse banken hebben belangstelling getoond voor uitbreiding van hun activiteiten in India. De ervaring met dit land is echter tot nu toe voornamelijk beperkt gebleven tot het financieren van Nederlandse exporttransacties, waarbij de bestaande faciliteiten ter ondersteuning van deze transacties toepasbaar zijn. De Regering stelt zich voor nader te doen onderzoeken in hoeverre en op welke wijze de particuliere kredietverlening aan India uitgebreid zou kunnen worden en op welke manier deze uitbreiding eventueel gestimuleerd zou kunnen worden, mede in het licht van de ontwikkelingssamenwerking. Regelmatig wordt overleg gevoerd met de Indiase overheid en met de Nederlandse banken om inzicht te krijgen in de mogelijkheden en de beperkingen van de Indiase markt en in de belangstelling van het Nederlandse bankbedrijf. Van Nederlandse zijde zal het bankbedrijf worden betrokken bij de voorbereidingen van de zittingen van de bij de overeenkomst ingestelde Gemengde Commissie.

Bij de uitvoering van de overeenkomst, met name bij het bevorderen van samenwerking op de hierboven vermelde gebieden, zullen verschillende ministeries mede betrokken zijn. Dit betreft onder meer de Ministeries van Landbouw en Visserij, van Onderwijs en Wetenschappen, van Financiën en van Verkeer en Waterstaat. Ook de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking zal bij de uitvoering van de overeenkomst betrokken zijn.

In het kader van de overeenkomst zal de hulprelatie als zodanig niet ter discussie komen. Ook India huldigt deze opvatting. Technische hulp van Regering tot Regering wordt in de overeenkomst niet geregeld.

De voorlopige toepassing van de overeenkomst vanaf de datum van ondertekening, zoals geregeld in de bij de overeenkomst behorende brieven, vloeit in de eerste plaats voort uit de Indiase wens de Gemengde Commissie kort na de ondertekening van de overeenkomst bijeen te doen komen.

De overeenkomst zal voor het gehele Koninkrijk gelden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
F. Bolkestein

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
W. F. van Eekelen